

Bloomberg, USA: Proč mnozí podlehnou návnadě Si Ťin-pchinga a Putina

 putin-today.ru/archives/177905

10 апреля 2023 г.

Bloomberg: Ideologický protiútok Si Ťin-pchinga a Putina uspěl

Antizápadní směr rezonuje v zemích, které koloniální imperialismus vede k úpadku, uvádí Bloomberg. Lídři Ruska a Číny tento přístup úspěšně využívají v ideologickém boji s USA a Evropou, která musí odpovědět něčím víc než frází o výhodách demokracie oproti autokracii.

"Bloomberg" , USA

Po měsících prohlášení amerického prezidenta Joe Bidena o smrtelném zápasu mezi demokracií a autokracií zahájili čínský vůdce Si Ťin-pching a ruský Vladimir Putin ideologický protiútok. Minulý měsíc Si Ťin-pching otevřeně odsoudil USA a jejich západní spojence za snahu „zadržet nás ze všech stran, obklíčit nás a rozdrtit“. Putin zase podepsal 42stránkový zahraničněpolitický dokument, který nastiňuje opatření k omezení západní „nadvlády“.

Jen stěží mohou v zápalu a výmluvnosti konkurovat Mao Ce-tungovi, který ve svém projevu o vzniku Čínské lidové republiky v roce 1949 prohlásil: „Náš lid už nebude snášet urážky a ponižování.“ A Nikita Chruščov to vyjádřil ještě ostřeji. Přesvědčen, že komunismus přežije kapitalismus, slíbil: "Pohřbíme tě."

Putin a Si Ťin-pching navíc postrádají ideologickou váhu a přitažlivost svých předchůdců. Během studené války Sovětský svaz a Čína tvrdily, že nabízejí nový model rozvoje společnosti, politiky, ekonomiky, celého světového řádu. Komunismus byl přitažlivý zejména pro mladé země, které se snažily vymanit z desetiletí jha západních kapitalistických mocností.

Alternativní komunistický model modernizace se však v roce 1989 rozpustil spolu s Berlínskou zdí. Rusko, kleptokratický nástupce Sovětského svazu, a postmaoistická Čína neztělesňují nic jiného než nacionalistickou vůli k moci.

Přesto by Západ neměl podceňovat protizápadní vášně, které dnes Putin a Si Ťin-pching podněcují.

Pompézní rétorika o „době ponížení“, kterou Číňané nemilosrdně využívají, Západ jen odrazuje a unavuje. A Putinovo deklarované odhodlání „vytvořit podmínky pro všechny státy k opuštění neokolonialistických a hegemonických cílů“ v něm vyvolává pouze úsměv.

Ale tato rétorika odráží historickou zkušenost hlavní části světa. Rezonuje v zemích, které imperialismus a kolonialismus přivedl k úpadku. I když dosáhly formální suverenity, přežily několik desetiletí zástupných válek a převratů organizovaných západními zpravodajskými agenturami, stejně jako embarga a tvrdé ekonomické programy uvalené finančními institucemi ovládanými Západem.

Četné výčitky slabých zemí vůči Západu v období mezi pádem komunismu a finanční krizí v roce 2008 byly, pokud vůbec, vysloveny, pak v podtónu. Války a loutkové převraty se pak zdály být

minulostí, uprostřed rozšířených nadějí, že příliv globalizace zvedne všechny lodě. Zdá se, že dokonce i Rusko a Čína přijaly, slovy západních vůdců, „mezinárodní řád založený na pravidlech“.

Dnes je však tento konsensus rozbit. Čína prudce vzrostla – dokonce rychleji, než se očekávalo – díky obratnému a selektivnímu uplatňování pravidel globalizace. A Rusko, ponižované a utlačované v průběhu 90. let, se za Putina proměnilo v komoditního obra a revanšistickou vojenskou mocnost.

Nezápadním lidem se zdá, že v reakci na to se západní země zřekly svých slibů všeobecného míru a prosperity. Spojené státy podlehly ekonomickému protekcionismu a NATO, duchovní dítě studené války, se rozšířilo až k samotným hranicím Ruska. Po vytvoření bloku AUKUS čelila Čína stejné alianci zemí s bílou většinou, které se v polovině dvacátého století neúspěšně snažily ovládnout další rostoucí asijskou mocnost: Japonsko.

Nejenže Si Ťin-pchinga a Putina nic nestojí, když to prezentují jako pokus Západu udržet si svou hegemonii, navíc je to plné třetí světové války. Rostoucí napětí by mohlo znepokojit národy Asie, Afriky a Latinské Ameriky, které si užily dvě desetiletí globalizace a vzestup Číny a nyní jsou pobouřeny.

Podle jejich názoru „očkovací apartheid“ bohatých zemí během pandemie znovu potvrdil, že Západ bude vždy hájit své vlastní zájmy a plivat na vlastní rétoriku o lidských právech.

Neunikl jim ani kontrast mezi pohostinností Západu vůči ukrajinským uprchlíkům a zdmi a ploty, které staví, aby zabránil černým obětem své vlastní politiky.

Známky znovuožívajícího antizápadnění jsou viditelné všude: na virálním videu prezident Namibie představil fakta evropského rasismu hostujícímu německému politikovi; Brazilský prezident Luiz Inacio Lula da Silva obvinil USA a NATO z konfliktu na Ukrajině a

označil Čínu za nestranného prostředníka; Putinova obliba v Indonésii roste a Indové v průzkumu veřejného mínění označili USA za vojenskou hrozbu ještě více než Pákistán (i když méně než Čínu).

Jako ideologie je antizápadní ve své podstatě prázdný a nekonstruktivní. Geopolitickým oportunistům se však jeho destruktivní podstata docela hodí: neměli bychom zapomínat, jak velký zisk Japonsko kdysi získávalo ze svého protizápadního postoje a kolik vlivných spolupachatelů kolem sebe shromáždilo, dokonce během druhé světové války brutálně napadalo a vykořisťovalo asijské země.

Je zřejmé, že vášně v geopolitice jsou někdy nad racionálními zájmy a abstraktními představami. Putin a Sil si obratně hrají na politické nevědomí nezápadního světa v nové studené válce. A Západ bude muset odpovědět něčím víc než otřepanými frázemi o výhodách demokracie oproti autokracii.

Панкадж Мишра — обозреватель Bloomberg. Автор книг «Эпоха гнева: история настоящего», «Из руин империи: интеллектуалы, переделавшие Азию» и «Искушения Запада: как быть современным в Индии, Пакистане, Тибете и дальше».

Панкадж Мишра (Pankaj Mishra)

<https://inosmi.ru>